



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

60 Eleemosynas largas dare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

satis fusè demonstratum est, quàm necesse sit
Magistratus diligenti sanctorum hominum
sua doctrina, nec non sancta vita reueras ad
puerorum animas ita imbuere, ne suo tempore
tanquam muta simulachra sine voce, sine vita,
ne motu, in amplissimis Reip. subsellij sedibus
& aptius de fabulis AEsopieis, quàm de Tabulis
& Statutis Ciuitatis disputent,

SIGNVM LX.

*Elemosy-
nas largas
dare.
Vide Triū-
phū Virtut.*

ELEMOSYNAS LARGAS DARE

I. Anno Christi 382, sub Imppp. Gratiano,
lentiniano, & Theodosio aduersus vales
mendicantes est promulgatum Edictum. (L. 1.
valid. mendic. Cod. Theod.) Effusa namque
tas Christianorum, pauperibus bona erogare
alliciebat ad mendicandum validos. etiam,
S. Hieron. epist. 26.

Ausonius in Gratianum Actione pro suo
sulatu ad Gratianum Imp. Aegrotantes, ait,
cos Traianus visere solebat: hactenus in
mitas prædicanda est. Tu & visere solitus, &
deri; præbes ministros, instruis cibos, feras
dispensas, sumptum adijcis medelarum, ceteris
ris affectos, reualescentibus gratularis: in
vias de vna eius humanitate progredieris: Legi-
nibus vniuersis, vt in communi Marte euen-
quid aduersi acciderat, vidi te circumire
ria: Satis saluè, quærere: tractare vulnera
rum, & vt salutiferæ apponerentur medela-
vt non cessaretur, instare. Vidi quosdam fabu-
tes cibos, te commendante sumpsisse: audiunt
fir-

fermantia ad salutem verba profari, occurrere desiderijs singulorum: huius sarcinas mulis aulicis vehere, his specialia iumenta præbere, illis ministeria perditorum instaurare lixarum: aliorum egestatem tolerare sumptu, horum nuditatem velare vestitu: omnia agere indefessè & benignè, pietate maxima, ostentatione nulla: omnia præbere ægris, nihil exprobrare sanatis.

2. Coniux Theodosij Imp. *Placilla*, non Imperatorio Principatu, ait Theod. lib. 5. c. 18. se infoleneer extulit, sed diuinum, quo flagrabat, desiderium augere studuit: quippe beneficij magnitudo

Baron. An-
no Christi
385.

amore erga Dominum multo reddidit ardentior. Itaque ad eos subleuandos, qui mutilata corpora, membraque omnia labefactata haberent, nihil non diligentia & cura adhibuit: atque ad eam rem non seruatorum seu stipatorum opera via est, sed illa ipsa hoc fungi ministerio, adire eorum hospitia, & singulis necessaria suppeditare voluit; simili quoque ratione, Ecclesiarum hospitia visere, ægrotis in lecto decumbentibus curationem adhibere, tractare ollas, iusculum gustare, patinam illis deferre, frangere panem, offerre porrigere, eluere pocula, omnia denique alia munera obire, quæ serui & ancillæ exequi solent.

Niceph. lib.
12. c. 42.

Atque illis, qui eam ab hoc genere ministerij auocare studebant, respondit: *Aurum distribuere decere Imperatorem, se autem pro imperio, ei, qui id ipsum dederat, illam operam (manuum opus) offerre debere.* Quinetiam percrebrò solebat marito dicere: *Semper te, mi vir, oportet cogitare, qui quom fueris, & qui iam sis: ista assiduo animo committens, non te ingratum ostendes erga patronum, sed imperium, quod suscepisti, iuste & legitime gubernare.*

bernabit, atq; eo ritè administrado, eum, qui ipse
donauit, augustè sanctèq; coles. Eiusmodi femi-
nibus semper cum viro habitis, semina virtutum
eius animo mandata, præclarissimè commodè
meq; rigauit. Hæc Theodor.

Tiberius II. 3. Paulus Diac. lib. 18. de gestis Rom. ait: Erat
Vide Ba- vrbe Constantinopoli Imperatorum Rom. Pa-
von. anno tium sumptuosissimū & maiestate atq; am-
Christi 582. dine Imperij dignū. *Tiberius Constantinus* Imp-
gentē pecuniæ vim redimendis captiuis, ex-
dis hospitij publicis, fundandis Monasterijs,
nando pupillis expenderat, nimia hac in pec-
profusione eò fermè redactus, vt sumptus
mensæ principali deessent. Quæ quidem felici-
digentia fuit: illud enim solum Principes Ca-
lici bene collocatum debent credere, quod

Philo: Di-
uitiarum
pulchritudo
est, non in
erumenis,
sed in ege-
norum au-
xilio.

Christi gloria expēderunt. Rectè namq; ait
Zianzenus: *Christum debitorem habere potius*
quàm omnia possidere, qui pro frusto panis regnum
largitur. Verùm tantum aberat, vt egestas
Imp. erubesceret, vt eā potius gloriosam fibi
ceret, nisi quòd insultationē molestè ferebat
gustæ (Sophiæ Iustini Imp. viduæ) inopia illu-
ultantis: animis enim molestia affectis, non
acerbitati est proprius dolor, quæz hostis
patalis ex incōmodis suis lætitia. Ab eadē in-
patus quòd erga pauperes & Ecclesiā liberat-
esset, magno animo respondit: *Nō deerit Deo*
pecunia si scio nostro: thesaurizemus in caelis, & nō
deerit nobis in terris. Quod euentus cōproba-
Nā Deo, qui propter se ad paupertatem red-
nunquā deserit, ita volente, Tiberius quodam
per Palatiū deambulans, vidit in pauimento
mus tabulā marmoreā (lapidē marmoreum)

Crucis Christi signū in sculptum erat, humi stratum. Itaq; vocato ex domesticis quodam, dicto citius, inquit, saxū hoc, in quo Redēptoris mūdi Crux sculpta est, aufer: nā Crucem, qua frōtem nostrā & pectora, vt ab hostibus tuti simus, munimus, pedibus conuulsi indignū est. Leuata & erecta tabula, artifices, nihil aliud sub ea latere existimantes, aliā quoq; sub ea tabulā idem signū affabrē sculptum habentē inueniunt, qua amota, tertium saxū, perinde vt priora, Crucis effigie insignē reperiunt, eoque è profundo educto, ingentē ibi thesaurum defossum inueniūt, habentē supra mille auri cētesaria (centū millia aureorū, circiter millionē coronatorū.) Itaque Tiberius maximas Deo gratias agens, cum fuisset hactenus liberalis, deinceps etiā liberalior fuit, seu largiores, quā ante elemosynas fecit. Nam thesauros illos omnes pauperibus & Monasterijs distribuit. Quare iterum eidem Imperatori maximus thesaurus Nartoris Eunuchi, (qui in Italia Dux militię sub Imp. Iuliano fuerat,) à sene quodam, qui solus eius conscius erat, patefactus fuit, Deo sic disponēte, propter maximas eius & perpetuas in pauperes largitiones. Fuit autem auri vis & argenti tanta, vt ad ea effodienda multis opus fuerit diebus. Minime ergo verendum, ne elemosynas in pauperes conferendo, in paupertatem incidamus. Nā nec diues vir sceleratus, nec pauper virtute prestantis quisquā nominari potest. * Rectē Cass. Acquirat Princeps nobiles thesauros famæ, neglecta utilitate pecuniæ. Et Nazianz. Deo donare aliquid, est accipere.

* Paul.
Disc. hist.
Longob. lib.
3. c. 6. Greg.
Iur. hist.
Franc. lib.
5. c. 9.
tipus.

tibus. Cuidam igitur ex familiaribus, eum
liberalem appellanti, respondit: *Se in libro
rum cum Deo rationum dati & accepti nunquam
potuisse eò peruenire, vt quæ deberet Deo solueret,
nam quò plura dabat, eò plura recipiebat, semper
inueniebat se debitorem, Deum verò creditorem.*
Magnifica planè oratio & lummo Principe
na, quam videbatur ex S. Nazianz. didicisse.
Orat. de amore pauperum: *Nunquam, inquit,
liberalitatem & beneficentiam vinces, quam
mnum tuarum facultatum iacturam feceris,
uis te etiam facultatibus adiecero.*

*Manus pau-
perum est
Christi ga-
zophylaciū.*

5. *Ludovicus sanctius, Rex Gallia, cum esset
de pauperum amicus, volebat inter prandens
eorum aliquos sibi præsentis semper adesse.
bus de regia mensa cibos subministrabat: et
quòd imaginaretur, Christum se habere co-
uam. Solebat etiam sæpe, dum famuli prandebat,
ipse suis manibus pecunias expectantibus
tribuere pauperibus, & illos esse dicitur
milites, qui regnum defenderent, & se
illis stipendia soluere.*

*Vide Spe-
culum Cle-
ricorum &
Theat. hist.
5. Pæd. c. 7.*

6. *Cimon Atheniensis amoueri ex agris sua
pta atque vacerras iussit, quòd poma fruges
qui egerent, ciuibus & peregrinis legere
rior facultas esset. Plut. Vtinam omnes
Magistratus cogitarent, 1. eleemosynas largi-
do nunquam minui opes: hinc enim S. Clemens
comparat eleemosynam scaturienti puteo,
et si haurias multum, denuo scaturientibus
centibus aquis repletur; & vberibus, quæ
geantur, rursus nouo lacte abundant. Ruffinus
similem esse ait frumento in terram proci-
quòd cum sœnore redditur. 2. Eleemosynas*

*In din.
Hom. 1.*

bere clauis cæli: ideo enim Salomon fecit ostia
 sancti sanctorum ex lignis oliuæ, quæ misericor-
 dia Symbolum est, & Christus in cælum ascensu-
 rus, montem subijt Oliueti. 3. cum, qui dat paupe-
 ri pecunias, Deo fenerari. 4. vectigal hoc, à Chri-
 sto impositum, ex charitate animoq̃ue prompto
 esse soluendum. Possit Deus vim terræ tribuere
 ad fruges semper copiosas progignendas, sed vo-
 luit diuina prouidentia, vt essent, qui tributum
 hoc colligendo, paupertatis molestias patienter
 tolerarent, & diuites eos subleuando charitatem
 exercerent. Mendici Dei sumus, ait S. Augustinus,
 vt agnoscat ille mendicos suos, agnoscamus nos &
 nostros.

Prom. 19.

Serm. 5. de
Verb. Dom.
in c. 7. Eccl.

SIGNVM LXI.

EA, QVÆ AD VTILITATEM PV-
 blicam faciunt, inuenire, & conuenien-
 ti oratione explicare, seu elo-
 quentia valere.

Eloquen-
tem esse.

1. Periclem, qui Remp. Atheniens. 40. annis gu-
 bernauit, concionantem tonare, & fulmi-
 nare, atque adeò vehemens in lingua fulmen ge-
 rere dicebant. Idem liberis Athenarum cernici-
 bus iugum seruitutis eloquentia sua imposuit, im-
 mò Athen. Remp. suo arbitrio egit ac versauit.
 (Cic. in Bruto. Plut. in Pericle.)

2. M. Cato Censorius, antequam Reip. se daret,
 orationem, sicut alterum corpus & organum,
 non honestum modò, verùm etiam necessarium
 viro, qui non in obscuro sit, neque in otio vi-
 tius, continuo patrociniò eorum, qui operam suã
 requi-